

SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ SES TEMELLİ CÜMLE YÖNTEMİNİN YETİŞKİNLERE UYGULANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİNİN ANALİZİ

Metin ELKATMIŞ*

Özet

Bu çalışma yetişkinlere yönelik uygulanmakta olan ses temelli cümle yöntemine (STCY) ilişkin öğretmen adaylarının görüşlerini tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu amaç doğrultusunda verilerin toplanmasında yapılandırılmamış görüşme yöntemi kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma 2010–2011 öğretim yılında Kırıkkale Üniversitesi Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı üçüncü sınıf öğrencilerinden, yetişkinlere okuma yazma öğretimini gerçekleştiren 28 katılımcı ile yapılmıştır. Çalışmada şu sonuçlara ulaşılmıştır: Katılımcılar, STCY'nin yetişkinlere okuma yazma öğretiminde kullanılabilir bir yöntem olduğunu, öğrenme sürecinde sınırlı kolaylıklar sağlamasına karşın pek çokta zorlukları beraberinde getirdiğini, kalıcı öğrenmeyi ve öğrenme hızını pozitif yönde etkilediği şeklinde görüş ortaya koymuşlardır.

Anahtar Sözcükler: Yetişkin eğitimi, yetişkinlere okuma yazma eğitimi, eğitim programı, sınıf öğretmeni adayı

Giriş

Okuryazarlık kavramı insanlık tarihiyle birlikte başlayan en eski ve temel öğrenme alanını oluşturmaktadır. Tarihsel başlangıcı itibariyle belli bir ekonomik seviyenin üzerindeki kitlelerin ayırıcı vasfı olmasına karşın bugünün dünyasında hem anayasal hem de temel bir insan hakkı olarak hüküm sürmektedir. Bu yönüyle genelde dünyanın özelde ise Türkiye'nin öncelikli gündem maddelerinden birini teşkil etmektedir. Şehirleşme, küreselleşme, bilimsel ve teknolojik ilerleme gibi pek çok olgu modern insanın yaşam koşullarını da derinden etkilemiştir. Bu hızlı değişimi anlama, uyum sağlama ve yan etkilerinden korunabilme bilgiyi bilmekle mümkündür. Bilginin giriş kapısı ise okuryazarlık formasyonu ile aralanır. Bu anlamda okuryazarlık donanımı insan için hiç olmadığı kadar önem kazanmıştır.

“Okumak ve yazmak” ilk anlamı ile yazı sembollerini kullanmak ve yine aynı yazı sembolleriyle oluşturulan anlamı çözmek (Altun, 2005) olarak tarif edilmektedir. Bu yönüyle semboller birer kod, anlama ise bu kodları çözme işi ve becerisi olmaktadır. Kelimenin bu anlamı okuma yazmanında ilk ve temel yönünü teşkil etmektedir. Ancak değişen hayat şartları okuma ve yazmaya da bu ilk anlamın dışında, yeni anlamlar ve boyutlar eklemiştir. 21. yüzyılın insanı sadece adını soyadını yazan, imzasını atan, telefon, televizyon, bilgisayar gibi günlük yaşamın bir parçası olan

* Yrd. Doç. Dr.; Kırıkkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği ABD

unsurları açık kapatma becerisinden daha fazlasına ihtiyaç duymaktadır. Altun'a (2005) göre, okuryazarlık kavramı tekil değil, çoğul olguları kapsar hale gelmiştir. Okuryazarlık, bilgi okuryazarlığı, bilgisayar okuryazarlığı, teknoloji okuryazarlığı, internet okuryazarlığı, medya okuryazarlığı ve siyasal okuryazarlık gibi farklı okuryazarlık türleri ile birlikte kullanılır olmuştur. Böyle bakıldığında, okuryazarlık, yazı sembollerini seslendirme ve anlamlandırmanın üzerinde gelişen daha üst düzey düşünce ve beceri etkinliklerini içermektedir. Ancak Türkiye'de halen okuryazarlık denilince temel okuma ve yazma becerisi olarak anlaşılmaktadır (Aşıcı, 2009). Bu yaklaşım kavramın kullanımı ve işlevi konusundaki bilgi ve bilincin henüz yeterli düzeyde olmadığı bir göstergesi olarak durmaktadır. Kaldı ki okuma sadece sembolleri tanıma ve anlama becerisi değildir. Bu yapılan işin sadece mekanik kısmını tarif eder. Bunun ötesi ise kuşkusuz yorumlama, analiz, sentez ve değerlendirme gibi üst düzey düşünme becerilerini gerektirir. Freire (2000) ise bununda tek başına yeterli olmadığını bir adım ilerisi olarak gördüğü eleştirel okuryazarlıktan yani hem sözcükleri hem de dünyayı okuma becerisinden bahseder. Dolayısıyla okuma son derece kompleks, karmaşık ve süreç isteyen özel bir beceridir diyebiliriz.

Okuryazarlık başta kişinin kendisini bilmesini, yeteneklerini geliştirmesini, hayatı okuması ve yakalamasını sağlayan temel bir beceridir. Kişisel olduğu kadar toplumsal açıdan da pek çok yararından bahsedilebilir. Toplumun ekonomik, kültürel ve siyasal gelişimine de doğrudan katkıda bulunmaktadır. Birçok ülkede yapılmış araştırmalar, okuryazarlık ve eğitimin ülkelerin ekonomik düzeyleri ile yakından ilişkili olduğunu ortaya koymaktadır. (Arnove ve Graff, 1987; Aktaran Durgunoğlu ve Öney, 1997). Birey olarak hayatın önünde sürüklenmeden hayata kendimiz olarak yön verebilmek öncelikle okuryazarlık formasyonu ile mümkündür. Yine aktif bireyler olarak demokratik tutum ve davranışlar geliştirmek böylece demokratik bir toplum yapısının inşasına katkıda bulunmak yine okuryazarlıkla elde edilecek bir iştir.

Türkiye'de Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren okuma yazma, tarım, sağlık, ev ekonomisi ve vatandaşlık konularında geniş halk kesimlerini hedef alan pek çok program ve kampanyalar düzenlenmiş ve halende düzenlenmektedir. Zorunlu eğitimin sekiz yıla çıkarılması, eğitimin anayasal güvenceye alınmasına karşın okuryazarlık halen Türkiye'nin önemli bir sorunu olarak durmaktadır. Bu sadece Türkiye'nin de değil dünyanın da üstesinden gelemediği temel bir problemdir. Başta Amerika olmak üzere Kanada, İngiltere ve Fransa gibi pek çok gelişmiş ülkede okumaz yazmazlığın kıskacıdadır (Güneş, 1997: 29). Schlechty'e göre bugün Amerikalıların günlük hayat ve iş konularında temel okuma becerilerinin ötesinde bir okuma gerçekleştiremediklerini ifade eder. Ona göre harfleri sökme anlamında cahillik yok edilmiştir ama daha yeni ve yüksek standartlar gerektiren fonksiyonel okuryazarlığa toplumun yarısını ulaşamamıştır. Bu durum okuma yazma öğretiminde nitelik sorununu da akla getirmektedir. Başka bir ifadeyle yürütülen programların başarısı ve etkililiği hakkında da ipucu vermektedir.

Türkiye'de okuma yazma bilmeyen vatandaşların okuryazar duruma getirilmesi ve onlara diploma sağlanması ile ilgili uygulamalar yasal zemine oturtulmuş ve devletin görev ve sorumlulukları olarak tanımlanmıştır (Kanun No. 2841). Devlet bu sorumluluğunu yaygın eğitim kurumlarında okuma yazma programları açarak yerine getirmektedir. Halk eğitim merkezleri bünyesinde yürütülen bu çalışmalar, "Yetişkinler Okuma Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı" olarak iki temel

kademedeki oluşmaktadır. I. Kademe okuma yazma becerisi üzerinde yoğunlaşılırken, II. Kademe ilköğretimin dördüncü ve beşinci sınıfına denk eğitim hedeflenmektedir.

MEB'nin (2009) I. kademe yetişkin okuma yazma programı, katılımcıların Türkçe okuma ve yazmasına imkan sağlamak, onları iyi vatandaşlar yapmak, günlük yaşam becerileri ile matematik becerileri konusundaki kapasitelerini geliştirmek amacıyla yöneliktir. Buna göre "Yetişkinler Okuma Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı"nın amaçları dört başlık altında toplanabilir:

1. Okuma yazma bilmeyen yetişkinlere işlevsel okuma yazma becerisi kazandırma.
2. İlköğretimin ilk beş sınıfına denk eğitim verme.
3. Yetişkinlerin yaşam kalitesini yükseltebilecek bilgi, beceri ve tutum kazandırma.
4. Yetişkinlerin hayat boyu öğrenme fikrini edinmelerini sağlama (MEB, 2009).

İlköğretimde olduğu gibi yetişkinlere yönelik okuma yazma programlarında da uzun yıllar "cümle yöntemi" esas teşkil etmiştir. 2005-2006 yılında ilk kez ilköğretim okullarında "ses telli cümle yönteminin" uygulanmaya başlamasıyla birlikte yetişkin okuma-yazma programları da 2007 yılından itibaren aynı yöntemle yeniden düzenlenmiştir. Programın hazırlanmasında yetişkin eğitimi ilkeleri ve yetişkin eğitiminin örgün eğitimden ayrılan yanları gibi bazı androgojik verilerin dikkate alındığı özellikle belirtilmektedir. Bu yaklaşımla çocuk ve yetişkinin okuma yazmayı öğrenmesinin aynı olmadığı, aralarındaki farkın görülmesi adına olumlu bir gelişmedir. Kaldı ki II. Uluslararası Yetişkin Eğitimi Konferansı'nda, yetişkinlere yönelik okuma yazma öğretim çalışmalarında yetişkinlere uygun program, içerik ve yöntemlerin kullanılmasına dikkat edilmesi gerektiği özellikle vurgulanan bir husustur. Hatta bazı uluslararası toplantılarda, yetişkinlere yönelik program, yöntem ve uygun materyal hazırlamadan okuma-yazma kampanyalarının başlatılmaması gerektiği önemle dile getirilmiştir (Güneş, 1997). Ne var ki okuma yazma öğretimi ile ilgili yapılan çalışmaların tamamına yakını ilköğretim çağı çocuklarına yönelik olduğu da bilinen bir gerçektir. Ayrıca yetişkinlere okuma yazma öğretimi konusu bir uzmanlık alanı olarak görülmemiş, alan bilgisine bağlı olarak sınıf öğretmenlerine ya da gönüllülere yüklenmiştir.

Buna karşın program 2005 yılı temel eğitim reformu ilkelerine bağlı kalarak bir dizi yenilikleri de içermektedir. Bunlar;

1. Davranışçı yaklaşım yerine yapılandırmacı yaklaşıma
2. Pedagoji yerine andragojik ilkelerden yararlanılmasına
3. Cümle yöntemi yerine fonetik farkındalığı esas alan ses temelli cümle yöntemi anlayışına
4. Bütünden parçaya olgusunu parçadan bütüne çevirerek bireşim yöntemine
5. Mekaniksel okuryazarlık anlayışından işlevsel okuryazarlık anlayışına

◆ Metin Elkatmış

6. Eğik yazı yerine dik temel yazı kullanımına
7. Sesleri işlekliliğine göre sistematik bir gruplama anlayışına
8. Öğretmen merkezli değil öğrenen merkezli bir anlayışla desenlendiği söylenebilir.

Özetle söylemek gerekirse yetişkinlere yönelik hazırlanan ses temelli cümle yöntemi ilköğretim çağı için hazırlanan programın kopyası niteliğinde olup Sayılan'ında (2009: 49) belirttiği gibi karma ve eklektik bir öğretim söylemini içermektedir. Programın genel öğretim/öğrenme yaklaşımı Nohl ve Sayılan'ın (2004) bir önceki programa getirdikleri, doğru okuma ve yazma davranışlarına odaklanan anlayıştan kurutulamamıştır. Var olan değişiklikler ise şekilsel olup doğrudan yetişkinlerin öğrenme süreçlerini ve özelliklerini tam olarak yansıtmaktan uzaktır. İlköğretim programından ayrılan yanları ise üç maddeden öteye geçmemektedir. Bunlar ise ses gruplarının diziliş ve öğretim sırası ile eğik yazı yerine dik temel yazının tercih edilmesidir. Üçüncüsü ise pedagoji yerine andragoji ilkelerinin gündeme gelmiş olmasıdır. Ancak kazanımlar bu ilkeler çerçevesinde oluşturulmuş olsa da belli sınırlılıkları da içermektedir.

Türkiye de yetişkin eğitimi üzerine yapılan çalışmalarında oldukça sınırlı sayıda olduğu bilinmektedir. Yetişkin eğitiminin önemli çalışma alanlarından biri olan okur-yazarlık konusunda ise yapılan araştırmaların, okuma-yazma çalışmalarının değerlendirilmesi, okuma-yazma kurslarına katılanların görüşleri, kurslarda görev alan öğretmenlerin sorunları, okumaz-yazmazlığın kadınlar üzerine etkileri gibi konulara yöneldiği görülmektedir (Yıldız, 2004). Bu araştırmada ise, yetişkinler için 2007 yılından itibaren uygulanmakta olan "ses temelli cümle yönteminin" kullanılması hakkındaki görüşleri belirlemek ve yetişkinlerin okuma-yazma eğitimine yönelik bazı önerilerde bulunma ihtiyacından ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda Halk Eğitimi Merkezlerince yürütölen "Yetişkinler Okuma-Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı"nı (I. kademe) uygulayan sınıf öğretmenleri adaylarının programın uygulanmasına ilişkin düşünceleri nelerdir? Sorusuna yanıt aranmaya çalışılmıştır. Yetişkinler için uygulanan okuma yazma programı hakkında genel eğilimi ortaya koyması bakımından çalışma önemli görölmektedir.

Problem Cümlesi

Sınıf öğretmeni adaylarının ses temelli cümle yönteminin yetişkinlere yönelik uygulanmasına ilişkin düşünceleri nelerdir?

Alt Problemler

1. Yetişkinlere yönelik okuma-yazma öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin kullanılması hakkında öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?
2. STCY'nin yetişkinlerin okuma-yazma öğretimine sağladığı yarar hakkında öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?
3. STCY'nin yetişkinlere yönelik uygulanmasında karşılaşılan zorluklara ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?

4. STCY ile gerçekleştirilen okuma-yazma öğretimi programının yetişkinlerin işlevsel okur-yazarlıklarına etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?
5. STCY ile gerçekleştirilen okuma-yazma öğretimi programının yetişkinlerin kalıcı okuma-yazma öğrenimi sağlamadaki başarısı hakkında öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?
6. STCY'nin yetişkinlerin okuma ve yazmayı öğrenme hızına etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?
7. Dik temel yazı öğretiminin yetişkinlerin okuma ve yazma becerilerine etkisine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri nelerdir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, verilerin toplanması ve analizi başlıkları yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, Kırıkkale üniversitesi sınıf öğretmenliği ana bilim dalı öğrencilerinin yetişkinlere okuma yazma kurslarında kullandıkları ses temelli cümle yöntemi hakkındaki görüşlerini tespit etmeye yönelik olduğu için, tarama modelindedir. Karasar (2000) tarama modelini, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemek olarak tanımlamaktadır. Bu çalışmada verilerin toplanmasında görüşme yöntemi kullanılmıştır. Punch'a (2005) göre nitel çalışmada görüşme, yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ya da yapılandırılmamış şekilde yapılabilir. Bu çalışmada görüşmecilerin konuya ilişkin vermek istedikleri bilgiler sınırlandırılmadığı için yapılandırılmamış görüşme yöntemi kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Katılımcılar, 2010–2011 öğretim yılında, Kırıkkale üniversitesi sınıf öğretmenliği ana bilim dalı üçüncü sınıf öğrencilerinden yetişkinlere okuma yazma kurslarına katılmış olan öğretmen adaylarından oluşmaktadır. Araştırmaya gönüllü olarak "28" sınıf öğretmeni adayı katılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Veriler, görüşme yolu ile 2010–2011 öğretim yılının II. döneminde toplanmıştır. Bu çalışmada görüşmelerin yapılmasında görüşme formu yaklaşımı seçilmiştir. Patton (1987)'a göre görüşme, "Sohbet tarzı", "Görüşme formu yaklaşımı" ve "Standartlaştırılmış açık uçlu görüşme tarzı" olmak üzere üç türde yapılabilir. Bunlardan görüşme formu yaklaşımı, incelenen konular ve sorulardan oluşmuş bir listeye yapılıdır. Bu yaklaşımda görüşme formu, benzer konularda görüşmecilerden aynı tür bilgiler alınması amacıyla göre hazırlanır (Yıldırım & Şimşek, 2005). Bu araştırma için, araştırmacılar tarafından, yapılandırılmamış görüşme formu hazırlanmıştır. Hazırlanan formun geçerliliği için alan uzmanlarının görüşüne başvurulmuştur. Araştırma sorularının geçerliliği için ayrıca çalışma grubu dışından 5 sınıf öğretmene ön uygulama yapılmıştır. Soru sayısı az ve anlaşılır olduğu için bu sayı yeterli bulunmuştur. Gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra görüşme soruları katılımcılara

sunulmuştur. Açık uçlu sorular yardımıyla toplanan verilerin analizinde, içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Yıldırım & Şimşek'e (2005) göre, içerik analizinde temel amaç toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde tema veya kavramlar okuyucuya anlaşılır şekilde sunulur. Bu nedenle verilerle ilgili tablolar oluşturulmuş ve frekans değerleri bu tablolarda belirtilmiştir.

Bulgular ve Yorumlar

1.Alt problemle ilgili bulgular ve yorumlar

Yetişkinlere yönelik okuma-yazma öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin kullanılması hakkında öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular ve yorumlar.

Tablo 1. Yetişkinlere yönelik okuma-yazma öğretiminde Ses Temelli Cümle Yöntemi'nin kullanılması hakkında öğretmen görüşleri

Sıra	Görüşler	f
1	Yeterli, etkili ve kullanılmalı	14
2	Uygun değil, zor ve kullanılmamalı	13
3	Cevap yok	1
TOPLAM		28

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının yetişkinlere yönelik okuma-yazma öğretiminde STCY ile ilgili düşüncelerinin “Yeterli, etkili ve kullanılmalı” ile Uygun değil, zor ve kullanılmamalı” yönünde gerçekleştiği görülmektedir. Buna göre katılımcıların 14’ü yöntemin kullanılması gerektiğini belirtirken 13’ünde yöntemin zor ve kullanılmaması gerektiği şeklinde görüş ileri sürmüşlerdir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının STCY'nin yetişkinler için kullanılması ile ilgili net bir fikre sahip olmadıklarını söyleyebiliriz.

Yöntemle ilgili olumlu yönde görüş bildiren katılımcılardan biri düşüncesini şöyle ifade etmiştir;

Katılımcı Z- Yetişkinler ve biz öğretmen adayları bazı seslerin çıkartılmasında zorluk yaşadık. Özellikle h,g,ğ vs. gibi sesleri hissettirmek epey güç oldu. Yine de tümevarım yaklaşımı çerçevesindeki bu yöntem bilginin yapılandırılıp birleştirilmesini kapsadığı için etkili bir yöntem. STCY'nin yetişkinlere okuma yazma öğretilirken kullanılması gerektiğini düşünüyorum.

Yapılan görüşmelerde olumsuz yönde görüş bildiren katılımcılardan ikisi de düşüncesini şöyle izah etmiştir;

Katılımcı C- STCY etkili bir yöntem olmaz. Çünkü yetişkinler harfleri tanıyor. STCY ile kafaları karıştı. Öğrenme güçlüğü yaşadılar.

Katılımcı A- STCY ile öğretmek zor oluyor. Zaten yetişkinler harfleri tanıyor ve biliyor. Biz sesi hissettirirken sesin yanına harf eklemiyoruz. Ancak yetişkinler harfi söylerken “sessiz harfin” yanına sesli harf getirip söylüyorlar. Buda daha sonra kelime oluşturmasını zorlaştırıyor. STCY'nin çok ekili olduğunu düşünüyorum.

Katılımcıların ileri sürdüğü düşünceler çerçevesinde STCY'nin yetişkinlere okuma-yazma öğretiminde kullanılması ile ilgili kesin bir kaniya varmanın çok sağlıklı olmadığını ancak bir farkla da olsa kullanılması lehine düşünce belirttiklerini söyleyebiliriz. Yarı yarıya dengede çıkmasını ise ilkin okuma-yazma öğretimi konusunda ilk ve tek tecrübeleri araştırmaya konu olan bu kurs olmasıyla izah edilebilir. Deneyim eksikliği bir yana kıyaslama imkanları da bulunmamaktadır. Bu nedenle veriler bıçak sırtı bir dengede çıkmıştır. Ne var ki bu konuda araştırma yapan, yazan, çizen bilim adamlarınca, belli özelliklerinden dolayı STCY'nin çocuklardan çok yetişkinlere daha uygun bir yaklaşım olduğu da ifade edilmektedir (Gürgeç, 2010; Bilir, 2005; Freire ve Macedo, 1998; Binbaşoğlu, 2004; Cemaloğlu, 2000). Bu yönüyle araştırma bulgusu ile literatür birbirini desteklemektedir.

2.Alt problemle ile ilgili bulgular ve yorumlar

STCY'nin yetişkinlerin okuma-yazma öğretimine sağladığı yarar hakkında öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular ve yorumlar;

Tablo 2. STCY'nin yetişkinlerin okuma-yazma öğretimine sağladığı yararlar

Sıra	Görüşler	f
1	Öğrenmeyi kolaylaştırır	11
2	Kalıcı öğrenmeyi sağlar	5
3	Zamandan tasarruf sağlar	4
4	Her hangi bir yararı yok	4
5	Basitten zora gider	3
6	Yaparak yaşayarak öğrenmeyi sağlar	3
7	Cevap Yok	3
8	Günlük hayatla ilişkilendirilebilir	2
9	Bilgileri pekiştirme imkanı sağlar	2
10	Öğrenciyi öğrenmeye güdüler	1
11	Ezberlemenin önüne geçer	1
TOPLAM		39

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının STCY'nin yetişkinlerde okuma-yazmaya sağladığı yarar hakkında 11 farklı görüş bulunmaktadır. Bu yararlar hakkında en çok "Öğrenmeyi kolaylaştırmak" maddesinin yer aldığı görülmektedir. İkinci olarak yöntemin "Kalıcı öğrenmeyi sağlamak" maddesi gelmektedir. Diğer tercihlerin sıklığı 4'kezden 1'keze kadar devam etmektedir. Öğretmen adaylarının 4 kez ifade ettikleri "Zamandan tasarruf sağlıyor" ile "Her hangi bir yararı yok" maddeleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının 3 kez ifade ettikleri "Kolaydan zora gitmesi" ile "Yaparak, yaşayarak öğrenmeyi sağlaması" maddeleri gelmektedir. Ayrıca aday öğretmenlerden 3'ü STCY'nin yetişkinlerde okuma-yazmaya sağladığı yararlarla ilgili "Cevap Yok" diyerek bir bilgi vermedikleri görülmüştür. Yine sınıf öğretmeni adaylarının "Günlük hayatla ilişkilendirilebilir olması" ile "Bilgileri pekiştirme imkanı sağlaması" maddelerini 2 kere, "Öğrenciyi öğrenmeye güdülemesi" ile "Ezberlemenin önüne geçmekte" maddelerini 1 kere ifade ettikleri görülmektedir.

STCY'nin yetişkinlerde okuma-yazmaya sağladığı yararlar açısından katılımcıların düşüncelerine örnekler şöyledir;

◆ Metin Elkatmış

Katılımcı Z- Sesin önce hissettirilip sonra tanıtılması gibi aşamalar ön bilgi oluşturulması açısından etkili oldu.

Katılımcı N- Bu yöntem ile daha kısa sürede okuma yazma öğretildiği için diğer yöntemlere göre daha avantajlıdır. Harften heceye geçişte STCY çok büyük kolaylık sağlıyor. Örneğin 'soba' kelimesini yetişkinlerden okumasını istediğimizde "s" harfini "ssssss" şeklinde değil de "se" şeklinde öğrenen yetişkinler kelimeyi okurken "seo-so bea-ba" sonra "so-ba" şeklinde okuduklarını, STCY ile öğretilen yetişkinlerin direk "so-ba" şeklinde okuduklarını gözlemledim. Bir diğer hususta birden fazla sessiz harfin yan yana geldiği kelimeleri okuyup yazmada sağladığı kolaylıktır. Örneğin "kent" kelimesi okunurken "n" ve "t" harfini "nnnn" "tttt" şeklinde öğrenen yetişkinler kent kelimesini okurken ve yazarken zorluk çekmiyorlar.

Katılımcı S- STCY'nin yararı heceleri birleştirmede, kelimeleri okumada yarar sağlar. Cümleleri ezberlemesini engellemekte; tam tersine, cümleyi anlayarak öğrenmesini gerektirmektedir. Böylece öğrencilerin anlama düzeyleri gelişmektedir.

Hedef kitlesi yetişkinler olan okuma-yazma kursunda uygulanan STCY'nin bir dizi kolaylıklar sağladığını söyleyebiliriz. Gürgeç'e (2010) göre de program yetişkinlerin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurması, etkinlik temelli ve yetişkin merkezli olması nedeniyle öğrenmeyi olumlu yönde etkilemektedir. Ancak İnce (2008) tarafından Halk Eğitim Merkezleri ile AÇEV tarafından verilen yetişkin okuma yazma kurslarının nitelik açısından değerlendirilmesini yaptığı çalışmada HEM'inde yürütülen kursların hedef kitleye ve cinsiyetlere karşı duyarlı olmadığı ifade edilmektedir. Bu durum yetişkin okuma yazma programları hakkında başta Freire olmak üzere pek çok eğitimcinin üzerinde ortaklaştıkları en temel noktalardan birisidir (Yıldız, 2007; Akay, 2010) Bu yönüyle program esnek bir anlayışla yerel özelliklerden bireysel farklılıklara uzanan duyarlı bir yaklaşımı benimsemelidir.

3. Alt problemle ilgili bulgular ve yorumlar

STCY'nin yetişkinlere yönelik uygulanmasında karşılaşılan zorluklara ilişkin öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular ve yorumlar.

Tablo 3. STCY'nin yetişkinlere yönelik uygulanmasında karşılaşılan zorluklar

Sıra	Görüşler	f
1	Seslerin söylenmesi	12
2	Ön bilgilerin öğrenmeyi zorlaştırması	12
3	Yaşlılığa bağlı unutkanlık	7
4	Seslerin öğrenilmesinde	6
5	Zorluk çekmeyenler	3
6	Evde yardımcı olanların yöntemi bilmemesi	2
7	Ön bilgilerin öğrenmeyi kolaylaştırması	1
8	Ezberleme eğilimi gösterme	1
9	Cevap yok	1
TOPLAM		45

Tablo 3'te öğretmen adaylarının STCY'nin yetişkinlere yönelik uygulanmasında karşılaşılan zorluklara ilişkin 8 farklı sebep ileri sürdükleri görülmektedir. Buna göre adayların en çok "Seslerin söylenmesi" ile "Ön bilgilerin öğrenmeyi zorlaştırması" maddelerini ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların yaşlarının ilerlemesi ile çabuk unutmaları da üçüncü en çok tekrar eden görüş olarak belirlenmiştir. Sınıf öğretmeni adaylarının "Seslerin öğrenilmesi" maddesini ise 6 kere ifade ettikleri görülmektedir. Ayrıca aday öğretmenlerden 3'ünde STCY'nin yetişkinlere yönelik uygulanmasında her hangi bir zorluk çekmediklerini ifade etmektedirler. Bununla birlikte "Evde yardımcı olanların yöntemi bilmemesi" 2, "Ön bilgilerin öğrenmeyi kolaylaştırması" ise 1 kere tekrar eden maddelerdir. Aday öğretmenlerden 1'ininde cevap yok diyerek her hangi bir bilgi vermediği görülmüştür. Katılımcıların verdikleri yanıtlara örnekler ise özetle şöyledir;

Katılımcı S- STCY'nin uygulanmasında karşılaşılan zorluklar harflerin öğretiminde başlıyor. Çünkü harfleri hissettirmek ve söyletmek çok zor. Yetişkinlerin belli bir kalıbı var ve bu kalıbın dışına çıkarmak çok zor.

Katılımcı N- En başta şunu belirtmeliyim ki yetişkinler öğretilecek sesleri tek başına tekrar etmeleri istendiğinde çok utanıyorlar örneğin "l" harfinin "llllllllll" sesi olması onlara çok garip geliyor. Günlük hayatta "l" harfi kelimelerin içersinde kullanıyorlar fakat "lllll" sesi tek başına onlar için bir şey ifade etmiyor. Okuma yazma hiç bilmeyen birisi için STCY çok avantajlı fakat daha önceden tümünden gelim yöntemiyle az buçuk öğrenmiş harfleri eski sisteme göre bilen yetişkinler bu yönteme geçişte çok problem yaşıyor. Harfleri bilerek gelen biri aynı dersleri gördükten sonra hiç bilmeden gelenlere göre okuma yazma konusunda daha geride kalabiliyor. Bir diğer problem ise; sessiz harf ile başlayan ve sessiz harfle biten heceleri oluştururken yaşanan zorluklardır. Örneğin "a" ve "t" seslerinden heceler oluşturulacak "aaa-ttt" "at" hecesi kolayca oluşturulurken, sessiz harf öne geldiğinde "ttt – aaaa" dan "ta" hecesi elde etmek anlatan içinde yetişkin içinde zordu. Bir başka olumsuz yönü ise; sesleri çıkardığımızda bu sefer yanında "uu" ve "iiii" varmış gibi algılanıyor. Örneğin "b" harfi tekrar edilirken "bu" şeklinde, "y" harfi "yiii" şeklinde algılanabiliyor.

Bulgulara bakıldığında yetişkinler seslerin söylenmesi, ön bilgilerin öğrenmelerini güçleştirmesi, yaşlılığa bağlı olarak unutkanlığın baş göstermesi ve seslerin öğrenilmesi hususunda oldukça zorlandıkları ifade edilmektedir. Bu durum diğer araştırma bulguları ile de örtüşmektedir (Gürgeç, 2010; İnce, 2008). Onlara göre öğretmenler bu yöntemde yetişkinlerin dikkatini çekmekte zorlandıkları ve programda verilen seslerin ve ses gruplarının veriliş sırasını uygun bulmadıkları sonucuna varmıştır. Yine yetişkinlerin, önceden edindikleri öğrenmelerin okuma-yazma sürecini olumsuz etkilediği, uygulamada seslerin birbirleriyle karıştırılma sorunu olduğu, yetişkinlerin, okuduklarını anlama konusunda sorunlar yaşadığı, ses temelli cümle yöntemine göre hazırlanan kitaplardaki görsellerin ve etkinliklerin yeterli düzeyde olmadığı, Türkçenin hece yapısına uygun olmayan islenişlerin (el-e, ar-a) yer aldığı, kursiyerlerin açık heceleri okumakta zorlandıkları (-ka, -le, -no gibi), kapalı heceye ses getirilerek oluşturulan sözcükleri okurken yanlış heceleme yaptıkları (el-e, ar-a), kapalı heceden sonra açık hece elde etme aşamasında hece bölmede güçlük çektikleri (el,e-le vb.) sonucuna ulaşılmıştır. Uygulamadaki bu sorunlar söz konusu yöntemin yetişkinlerin öğrenme süreçleri ile tam örtüşmediği, onların öğrenmelerini olumlu yönde desteklemediği şeklinde yorumlanabilir.

4. Alt problemle ilgili bulgular ve yorumlar

STCY ile gerçekleştirilen okuma-yazma öğretimi programının yetişkinlerin kalıcı okuma-yazma öğrenimi sağlamadaki başarısı hakkında öğretmen görüşlerine ilişkin bulgular ve yorumlar;

Tablo 4. STCY ile gerçekleştirilen okuma-yazma öğretimi programının yetişkinlerin kalıcı okuma-yazma öğrenimi sağlamadaki başarısı

Sıra	Görüşler	f
1	Evet, kalıcı oldu	19
2	Hayır, kalıcı olmadı	5
3	Öğrendiklerini tekrar ederlerse kalıcı olur	3
4	Cevap yok	3
5	Kısmen başarılı oldu	2
TOPLAM		32

Tablo 4'e göre öğretmen adaylarının STCY ile gerçekleştirilen okuma-yazma öğretimi programının yetişkinlerde kalıcı okuma-yazma öğrenimi sağlamadaki başarısı hakkında 5 farklı görüşleri sürdürdükleri görülmektedir. Buna göre öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu söz konusu yöntemin yetişkinlerde kalıcı öğrenmeyi sağladığı yönünde görüş bildirmişlerdir. 5 öğretmen adayı ise yöntemin yetişkinlerde kalıcı öğrenmeyi sağlamadığını ifade etmektedirler. Ayrıca "Öğrendiklerini tekrar ederlerse kalıcı olur" ile "Cevap Yok" maddelerinin de 3 kere ifade edildiği görülmektedir. Yine adaylar yöntemin kalıcı okuma-yazmada "Kısmen başarılı olduğu" maddesini de 2 kere ifade ettikleri görülmektedir. Katılımcıların verdikleri yanıtlara örnekler özetle şöyledir;

Katılımcı Z- Bu öğrenim sürecinde onlar da etkin katılımcı olduğu için kalıcılık sağlamada başarısı yüksek diye düşünüyorum. Yaşları gereği öğrenilenleri çabuk unutmaları işimizi güçleştirirse de her bir ses için aynı şekilde tekrar eden aşamalar yardımıyla unutulmuş bilgiler hemen hatırlanıyordu.

Katılımcı N- STCY ile konuşma dilinin yazı diliyle birebir örtüştüğünü kavırıyor. Heceyi ezberlemektense heceyi kendisi oluşturmuş oluyor böylece kalıcı öğrenme sağlanmış oluyor. Bütün bir parça verip kelimeyi ezberlemektense çıkarıldığı sesleri bir araya getirip okumayı ve yazmayı kendisi yapıyor. Bir yöntem ne kadar etkili olursa olsun öğrenmede kalıcılığı tek başına sağlayamaz. Kalıcılık tekrarlarla sağlanır. Kullanılan yöntemin öğretim sürecini etkilediğini öğrendikten sonra tamamıyla yetişkinle ilgili olduğunu düşünüyorum. Okuma yazma öğrettiğimiz yetişkinler kurstan sonra çaba göstermez okumalarını geliştirmeye çalışmazlarsa unutulurlar. Buradan hareketle okuma yazmadaki kalıcılığa bu yöntemde tek başına yeterli olmayacağı bir gerçek.

Bu sonuca göre öğretmen adayları yetişkinlerin okuma yazma konusunda kalıcı öğrenmeyi sağladıklarını ifade etmektedirler. Ancak bu durum kursiyerlerin kurs sonrasında da ölçme ve değerlendirmeye tabii tutulmaları ile mümkündür. Böylesi bir sonucun çıkması öğretmen adaylarının mesleki açıdan ilk deneyimleri olması, heyecanlı, aceleci ve idealist yaklaşmış olabilecekleri gerekçesi ile açıklanabilir. Öğrenme her yaş ve düzeyde düzenli tekrarlarla kalıcı kılınır. Yaşlılık dönemlerini yaşayan yetişkin kursiyerlerin okuma yazma becerisini kalıcı kılmaları da kurs sonrasında edindikleri bilgi ve beceriler tekrar etmeleri ile mümkün olacaktır.

5. Alt problemle ilgili bulgular ve yorumlar

STCY'nin yetişkinlerin okuma ve yazmayı öğrenme hızına etkisine ilişkin öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular ve yorumlar;

Tablo 5. STCY'nin yetişkinlerin okuma ve yazmayı öğrenme hızına etkisi

Sıra	Görüşler	f
1	Öğrenme hızını artırmakta	15
2	Öğrenme hızını düşürmekte	6
3	Ön bilgilere göre değişmekte	4
4	Cevap yok	4
TOPLAM		29

Tablo 5'e göre STCY'nin yetişkinlerde okuma-yazmayı öğrenme hızına etkisine ilişkin öğretmen adaylarının 4 farklı görüş ileri sürdükleri görülmektedir. Buna göre öğretmen adayları söz konusu yöntemin "Öğrenme hızını artırmakta" maddesini 15, "Öğrenme hızını düşürmekte" maddesine ise 6 kere ifade ettikleri görülmektedir. "Ön bilgilere göre değişmekte" maddesi ile her hangi bir cevap vermeyenler ise 4 kere ifade edilmektedir. Katılımcıların verdikleri olumlu olumsuz yanıtlara örnekler ise aşağıda özetlenmiştir;

***Katılımcı S-** Harflerden başlandığı için hızlı olabilir. Ses hissettirme konusunda zor olsa da cümle kurmak daha kolay harfleri birleştirip ve hecelere geçmek kolay.*

***Katılımcı E-** Olumsuz etkisi olduğunu düşünüyorum. Çevrelerinden yardım alamadıkları için öğrenmeleri yavaş oluyor.*

Bu bulgu öğretmen adaylarının STCY'nin yetişkinlere yönelik uygulanmasında karşılaşılan zorluklara ilişkin dile getirdikleri görüşlerle ters düşmektedir. Uygulama aşamasında yetişkinlerin seslerin söylenmesi, öğrenilmesi, ön bilgilerin öğrenmelerini güçleştirmesi, yaşlılığa bağlı olarak unutkanlığın baş göstermesi ve hece oluşturmada yaşanan güçlükler öğrenme hızını da negatif yönde etkilemesi beklenir. Ancak öğretmen adayları sürecin pozitif yönde etkili olduğunu bildirerek önemli bir çelişkiye düşmüşlerdir. Bu durum onların mesleki deneyimsizlikleri ile açıklanabilir.

6. Alt problemle ilgili bulgular ve yorumlar

Dik temel yazı öğretiminin yetişkinlerin yazma becerilerine etkisine ilişkin öğretmen görüşleri ile ilgili bulgular ve yorumlar;

Tablo 6. Dik temel yazı öğretiminin yetişkinlerin yazma becerilerine etkisi

Sıra	Görüşler	f
1	Dik temel yazı tercih edilmeli	13
2	Yazmalarını kolaylaştırıyor	7
3	Günlük hayatta en çok karşılaşılan yazı	6
4	Cevap yok	3
5	Ezbere yöneltiyor	2
6	Kişilere göre değişmekte	1
TOPLAM		32

◆ Metin Elkatmış

Araştırma bulgularına dayalı olarak şu önerilerde bulunabilir;

1. Yetişkinlere yönelik okuma yazma programlarında tek ve doğru yöntemden bahsedilemez. Her yöntem kendi içinde avantajları ya da sınırlılıkları da beraberinde getirmektedir. Önemli olan öğretmenlerin bu durumdan haberdar olması ve duruma, şarta, zamana en önemlisi de kişiye özgü olarak yöntemler arasında tercih ya da geçiş yapabilmeleridir. Yapılan çalışmalarda da öğretmenlerin tek bir yönetime bağlı kalmadıklarını (Nohl ve Sayılan, 2004; Bülbül, 1999) şartlara göre hareket ettiklerini ortaya koymaktadır. Ayrıca Gülbay ve arkadaşlarının (2002) yaptığı çalışmada da üç ayrı yöntemin uygulandığı programlar arasında anlamlı bir farkın olmadığı saptanmıştır. Bu nedenle yöntemler, ulaşılacak birer amaç olarak değil amaca ulaştıracak araç olarak değerlendirilmelidir.

2. Dünya genelinde halen büyük bir sorun olan okumaz yazmalığın aşılabilmesi için yetişkin eğitimi konusunda profesyonel yetişkin eğiticisi uzmanlarının yetiştirilmesi alana önemli bir katkı getirecektir.

3. Yetişkin eğiticileri hedef kitlenin genel özelliklerini bilmelerinin yanı sıra onların her birini tüm yönleriyle tanımalı ve özel ihtiyaç ve gereksinimlerini belirlemelidir. Buna göre her bir kursiyere, neyi, nasıl ve ne kadar öğretecekleri iyi planlanmalıdır.

4. Okuma yazma eğitiminin mekaniksel bir faaliyete indirgemenen kurtararak üst bilişsel bir beceri olarak görülmesi sağlanmalıdır.

5. Yetişkinlerin okuma yazmayı öğrenme süreçleri üzerinde araştırmalar yapılarak daha etkili bir okuma yazma programı oluşturulabilir.

Tablo 6'da öğretmen adaylarının, dik temel yazı öğretiminin yetişkinlerin yazma becerilerine etkisine ilişkin verdikleri cevaplar yer almaktadır. Katılımcıların yarıya yakını yetişkinler için "Dik temel yazı tercih edilmeli" şeklinde cevap vermişlerdir. Bunlardan 7'si "Yazmalarını kolaylaştırıyor", 6'sı "Günlük hayatta en çok kullanılan yazı" olması nedenini gerekçe göstermişlerdir. Aday öğretmenlerden 3'ü dik temel yazı öğretiminin yetişkinlerin yazma becerilerine etkisi hakkında "Cevap Yok" diyerek görüş belirtmedikleri görülmektedir. Ayrıca dik temel yazının "Ezbere yöneliyor" maddesi iki kere, "Kişilere göre değişmekte" maddesi ise 1 kere tekrar edildiği de belirlemeler arasındadır. Katılımcıların verdikleri olumlu olumsuz yanıtlara örnekler ise aşağıda özetlenmiştir;

Katılımcı S- *Dik temel yazı öğretimi doğru bir uygulama. Çünkü yetişkinlerin kursa gelme nedenlerinden biri gördükleri yazıları okuyabilmektir. Dışarıda her yerde ise hep dik temel yazıyla yazılmış yazılar var ve bu yüzden eğik yazı öğrenmeleri gereksiz olurdu. Zaten beceri olarak da çok uzun süre kalem tutamadıkları için bu yöntem uygundur.*

Katılımcı F- *Yetişkinler kalem doğru tutmada zorluk çekiyorlar. Bu yüzden eğik yazı olmaması daha iyi oldu.*

Bu bulguya göre öğretmen adayları dik temel yazının yetişkinler için tercih edilmesini olumlu bulmaktadırlar. Fiziksel olarak yetişkinler kalem doğru tutma ve rahat hareket ettirme becerisini sergilemekte güçlük çekeceklerdir. Yılların alışkanlıkları ile biçimlenen büyük ve küçük kaslar sınırlı bir sürede çocuklardaki gibi esnek ve geliştirilebilir olmasını beklemek insan anatomisini bilmemek olacaktır. Ayrıca okuma yazma becerisinin gündelik hayatla irtibatlı olması, yetişkinlerin çevresel yazılımları yaşları itibarıyla görsel hafıza kaydetmiş olmaları da söz konusu tercihin doğruluğunu ispatlar mahiyettedir.

Sonuç ve Öneriler

Yetişkinlere yönelik okuma yazma öğretimi için önerilen ses temelli cümle yöntemi hakkındaki görüşleri belirlemeye dönük yapılan bu çalışmada özetle şu sonuçlara ulaşılmıştır;

1. STCY'nin yetişkinlere okuma-yazma öğretiminde kullanılabilir bir yöntem olduğunu söyleyebiliriz.
2. Yetişkinlerin okuma-yazma becerisini kazandırmada STCY'nin bir dizi kolaylıklar sağladığı da belirlemeler arasındadır.
3. STCY'nin yetişkinlere uygulanmasında, yetişkinlerin öğrenme süreçleri ile doğrudan ilgili olan birden fazla güçlüğün olması ve bunun diğer araştırma bulguları ile de örtüşmesi yöntem üzerinde yeniden düşünmeyi gerektirmektedir.
4. STCY'nin kullanılması ile yetişkinlerin, okuma yazma konusunda kalıcı öğrenmeyi sağladıkları da belirlemeler arasındadır.
5. STCY yetişkinlerin okuma yazma becerilerini kazanma hızına pozitif yönde etkisi bulunmaktadır.
6. Yazı tercihi hususunda dik temel yazının yetişkinlerin fiziksel, pratiksel ve ön yaşantılarına uygunluğu çerçevesinde olumlu görüş ortaya konmuştur.

Kaynakça

- AKAY, Cenk (2010). **Andragojik Temellere Dayalı Kolaylaştırılmış Okuma-Yazma Eğitimi (KOYE)**, Mersin Üniversitesi, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Mersin.
- ALTUN, Arif (2005). **Gelişen Teknolojiler ve Yeni Okuryazarlıklar**, Anı Yayınları, Ankara.
- AŞICI, Murat (2009). *Kişisel ve Sosyal Bir Değer Olarak Okuryazarlık. Değerler Eğitimi Dergisi*, Haziran 2009, Cilt 7, No. 17, ss.9-26..
- DURGUNOĞLU, Aydın Y. & ÖNEY, Banu (1997). **İşlevsel Yetişkin Okuryazarlığı Programı Uygulama ve Değerlendirmesi**, Anne Çocuk Eğitim Vakfı.
- BİLİR, Aynur (2005). *İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Özellikleri ve İlkokuma Yazma Öğretimi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Yıl: 2005, cilt: 38, sayı: 1, ss.87-100.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit (2004). **İlkokuma ve Yazma Öğretimi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- BÜLBÜL, Sudi A.; KAVAK, Yüksel; GELBAL, Selahattin; GÖKÇE, Feyyat; BADAVAN, Yusuf; GÜLBAY, Ömer; ÜSTÜNDAĞ, Tülay (1999). **Yetişkinlere Yönelik Okuma-Yazma Kurslarının Değerlendirilmesi Araştırması**, MEB-UNICEF Türkiye Temsilciliği, Ankara.
- CEMALOĞLU, Necati (2000). **İlkokuma Yazma Öğretimi**, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- FREİRE, Paulo (2000). **Yüreğin Pedagojisi**, (Çev. Özgür Orhangazi), Ütopya Yayınevi, Ankara.
- FREİRE, Paulo. & MACEDO, Donaldo (1998). **Okuryazarlık: Sözcükleri ve Dünyayı Okuma**, (Çev. Serap Ayhan), İmge Kitapevi, Ankara.
- GÜLBAY, Ömer ve Ark. (2002). **Kolaylaştırılmış Okuma-Yazma Eğitimi Uygulamalarının Değerlendirilmesi**, MEB Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü-Rotary 2430 Bölge Governörlüğü, Ankara.
- GÜNEŞ, Firdevs (1997). **Okuma Yazma Öğretimi ve Beyin Teknolojisi**, Ocak Yayınları, Ankara.
- GÜRGENÇ, Osman (2010) **Halk Eğitimi Merkezlerince Yürütülen Yetişkinler Okuma-Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programının Etkililiğinin Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi**, Marmara Üniversitesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul.
- İNCE, Gülhan (2008). **Yetişkin Okuryazarlık Programlarının Nitelik Açısından Değerlendirilmesi**, Ankara Üniversitesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Ankara.
- KARASAR, Niyazi (2000). **Bilimsel Araştırma Yöntemi**, Nobel Yayınları, Ankara.
- MEB (2009). **Yetişkinler Okuma Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı (I. ve II. Kademe)**, Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.
- NOHL, Arnd-Michael & SAYILAN, Fevziye (2004). **Türkiye’de Yetişkinler İçin Okuma Yazma Eğitimi**, Temel Eğitime Destek Projesi Teknik Raporu (Milli Eğitim Bakanlığı/Avrupa Komisyonu).
- PATTON, Michael Quinn (1987). **How to Use Qualitative Methods in Evaluation**, California, Sage Publications, Inc.
- PUNCH, Keith F. (2005). **Sosyal Araştırmalara Giriş Nitel ve Nicel Yaklaşımlar**, (Çev.: Bayrak, D., Arslan, H. B., Akyüz, Z.), Siyasal Kitabevi, Ankara.
- SAYILAN, Fevziye (2009). *Yetişkin Okuma Yazma Öğretimi ve Temel Eğitim Programı ve Ders Kitapları: Eleştirel Söylem Analizi, Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, Cilt:7, Sayı 26, ss.39-68.
- SCHLECHTY, Phillip C. (2011). **Okulu Yenide Kurmak**, (Çev. Yüksel Özden), Nobel Yayınları, Ankara.
- YILDIRIM, Ali & ŞİMŞEK, Hasan (2005). **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayınevi, Ankara.
- YILDIZ, Ahmet (2007). *Geçmişten Günümüze Okuryazarlık Araştırmaları, Eğitim Bilim Toplum Dergisi*, Cilt 5, Sayı 18, ss.44-61.
- YILDIZ, Ahmet (2004). *Türkiye’deki Yetişkin Eğitimi Araştırmalarına Toplu Bakış. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, Yıl: 2004, cilt: 37, sayı: 1, ss.78-97.

ANALYSES OF CLASSROOM TEACHER CANDIDATES' VIEWS ABOUT THE IMPLEMENTATION OF PHONEME BASED SENTENCE METHOD TO ADULTS

Metin ELKATMIŞ*

Abstract

In this study it's aimed to determine the classroom teacher candidates' views about phoneme based sentence method that being implemented to adults. For this purpose, unstructured interview method was used and for analyzing data, content analyses method was used. Research was done in 2010-2011 academic year with third graders in of Primary School Teacher Training Programme in Kırıkkale University. The participants were 28 students who teach reading and writing to adults. The results show that students find phoneme based sentence method useful and they think this method provides limited conveniences in the learning process but brought with many challenges too. Also the students' views indicate that this method has positive impact on permanent learning and learning speed.

Key Words: Adult education, Reading-writing education for adults, education curriculum, classroom teacher candidate

* Asistan Professor; Kırıkkale University, Faculty of Education, Department of Elementary Education, Primary School Teacher Training Program